

Spoznávame Bibliu

Deuteronomium 11:13-13:6

Zásady pre obývanie krajiny – pokračovanie

V knihe Deuteronomium vidíme izraelský národ krátko pred vstupom do Zaslúbenej krajiny. Je to krajina oplývajúca mliekom a medom, ktorú ešte dávno predtým zaslúbil ich otcovi Abrahámovi: „Tebe a tvojmu potomstvu dám krajinu, v ktorej si ako cudzinec; celú krajinu Kanaán im dám do večného vlastníctva a budem im Bohom“ (Gen 17:8). Teraz ich Mojžiš vyzýva, aby do nej vošli odvážne a sebavedome a aby videli naplnenie zaslúbenia daného Abrahámovi.

Na záver predchádzajúcej relácie sme sa venovali veršom z 11. kapitoly, v ktorej Mojžiš takmer prorockým spôsobom opisuje to, ako bude Zaslúbená krajina vyzerať:

„Krajina, do ktorej sa uberáte a ktorú máte obsadiť, je krajina vrchov a pláni. Vodu pije z nebeského dažďa. Je to krajina, o ktorú sa stará Hospodin, tvoj Boh. Oči Hospodina, tvojho Boha, sú na ňu ustavične upreté od začiatku až do konca roka. Ak budete naozaj počúvať Moje príkazy, ktoré vám dnes dávam, aby ste totiž milovali Hospodina, svojho Boha, a slúžili Mu celým srdcom a celou dušou, dám dažď vašej krajine v pravý čas, dažď jesenný i jarný, a budeš zbierať obilie, mušt a olej. I trávu ti dám na poli pre tvoj dobytok a naješ sa dosýta“ (Dt 11:11-15).

Krajinu, do ktorej sa uberali, bolo náročné zavlažovať, pretože bola kopcovitá. Samozrejme, nemali v tom čase na to ani potrebné vybavenie. Pôda a úroda závisela od zrážok. Boh to tak urobil zámerne. Priviedol ich do krajiny, v ktorej boli od Neho závislí, aby im zoslal dažď. Tým si ich pritiahol bližšie k sebe.

Dôvod, prečo je tá krajina dnes taká spustošená, ako budeme vidieť v tejto knihe, je Boží trest. Len čo sa voda dostane do jej pôdy, púšť sa premení a vykvitne ako ruža. Nedostatok vody predstavuje v tejto krajine problém dodnes. Boh im povedal, že budú závislí od dažďa. Keď Ho budú poslúchať, dá im dažď v pravý čas, to znamená na

jeseň i na jar. Keď sa dnes pozrieme na túto krajinu, môžeme vidieť, v akom duchovnom stave sa nachádza.

Dnes žijeme v blahobyte a ku všetkému sa dostaneme relatívne ľahko. Ľudia sa preto nazdávajú, že Boh s tým nemá nič vo svete spoločné. Nevie, prečo si ľudia myslia, že keď všetko majú, majú na tom aj zásluhu. Boh sa stará o všetky naše telesné potreby.

V nasledujúcich veršoch vidíme dôležité zásady pre obývanie Zaslúbenej krajiny.

„Ak budete starostlivo zachovávať všetky tieto prikázania, ktoré vám kážem zachovávať, totiž milovať Hospodina, svojho Boha, vo všetkom sa prispôbiť Jeho vôli a pridržať sa Ho, potom Hospodin vyženie pred vami všetky tieto národy a podrobíte si väčšie a mocnejšie národy, než ste sami. Každé miesto, na ktoré vkročí vaša noha, bude vaše, od púšte až po Libanon, od Veľrieky, rieky Eufrat, až po Západné more bude vaše územie. Nikto neobstojí pred vami. Strach a hrôzu pred vami zošle Hospodin, váš Boh, na celú krajinu, do ktorej vstúpíte, tak ako vám povedal“ (Dt 11:22-25).

Zaslúbená krajina je Božím darom. Dáva im krajinu, ktorá je väčšia, ako hocičo, čo kedy obývali. Siahala od rieky Eufrat po Stredozemné more a od Libanonu až na juh po púšť, cez ktorú prišli. Je to oblasť o rozlohe približne 750,000-800,000 km². Nikdy však neobývali viac ako 80,000 km², a to ani vtedy, keď izraelské kráľovstvo dosiahlo svoj vrchol za kraľovania Dávida a Šalamúna.

„Každé miesto, na ktoré vkročí vaša noha, bude vaše.“ Boh im to dal a bolo to ich, ale oni tam nevkrčili svojou nohou, aby si to privlastnili a užívali to. Jozuovi Boh povedal to isté. Povedal mu, že krajina je rovno pred nimi a že patrila Izraelu. Ale povedal im, že musia do nej vojsť a kráčať po nej. Mali si ju privlastniť.

Tento princíp platí aj v duchovnej oblasti. Prečo sú také rozdiely medzi kresťanmi? Niektorí sedia len niekde na okraji a sú duchovne chudobní. Iní sú duchovne ohromne bohatí. Boh jasne hovorí, že požehnal všetkých veriacich všetkým duchovným požehnaním v Kristovi Ježišovi v nebesiach. Niektorí veriaci si to požehnanie osvoja;

iní nie. Niektorí veriaci užívajú to požehnanie; iní nie. Je to otázka prisvojenia si toho, čo nám už patrí.

„Pozrite, dnes vám predkladám požehnanie a kľatbu“ (Dt 11:26).

Izraelskému národu bolo prikázané poslúchať. Poslušnosť bola samotnou podstatou vecí.

„Ak budete poslúchať prikázania Hospodina, vášho Boha, ktoré vám dnes predkladám, získate požehnanie“ (Dt 11:27).

Poslušnosť dnes upadla niekam do úzadia. Verím v Božiu milosť. Kážem Božiu milosť. Sme spasení z milosti, Boh nás zachováva svojou milosťou a rastieme Božou milosťou. Do neba sa dostaneme Božou milosťou. Keď tam budeme aj desaťtisíc rokov, stále to bude vďaka Božej milosti. Milý poslucháč, je však veľké duchovné požehnanie, o ktoré prichádzame, keď Mu nie sme poslušní. Pán Ježiš povedal: „Ak Ma milujete, budete zachovávať Moje prikázania“ (Jn 14:15). V poslušnosti nachádzame osobný, úžasný a slávny vzťah s Bohom.

Aj opak je pravdou. Neposlušnosť vedie ku kľatbe.

„Ak však nebudete poslúchať prikázania Hospodina, vášho Boha, ak odbočíte z cesty, ktorou vám dnes kážem ísť, a pôjdete za inými bohmi, ktorých nepoznáte, stihne vás kľatba“ (Dt 11:28).

V tomto texte vidíme, že Boh berie modlárstvo veľmi vážne. Vždy existovala hrozba, že sa odvrátia od Jahveho, svojho Boha, a upadnú späť do modlárstva.

12. KAPITOLA

Sústredenie bohoslužby do chrámu

Neskôr v dejinách Izraela si Boh vybral Jeruzalem za miesto, kde bude postavený chrám. Bolo to miesto bohoslužby. Prečo Boh nedovolil iné miesta pre bohoslužbu? Myslím si, že dôvod je jasný. V krajine bolo modlárstvo a bolo im prikázané ho zničiť. Keďže ho nezničili, Boh im prikázal, aby sa zhromažďovali na jednom mieste, kde sa

konala bohoslužba. To zjednotilo ich uctievanie a stmelilo ich to ako národ. Boli ako jeden, keď na sviatky vychádzali do Jeruzalema.

Dnes sa nemusíme schádzať na jednom mieste, aby sme uctievali Boha. Pán Ježiš povedal Samaritánke prečo: „Ježiš jej odpovedal: „Ver Mi, žena, že prichádza hodina, keď sa nebudete klaňať Otcovi ani na tomto vrchu, ani v Jeruzaleme. Vy sa klaniate tomu, čo nepoznáte; my sa klaniame tomu, čo poznáme, pretože spása je zo Židov. Ale prichádza hodina – a už je –, keď praví ctitelia budú sa klaňať Otcovi v Duchu a pravde. Ved’ aj Otec hľadá takýchto ctiteľov. Boh je Duch a tí, čo sa Mu klaňajú, musia sa klaňať v Duchu a pravde“ (Jn 4:21-24).

Dnes sa veriaci neschádzajú len na jednom mieste, aby uctievali Boha. Stretávame sa okolo *Jednej Osoby* a tou Osobou je Pán Ježiš Kristus. Je dôležité na to pamätať. Nezáleží na názve cirkvi; ani na denominácii. To, na čom záleží, je táto otázka: stretávame sa okolo osoby Ježiša Krista? Ak nie, milí poslucháči, potom je to modlárstvo, pretože v tom prípade je dôvodom stretnutia niečo iné ako Kristus. Ak sa stretávame kvôli tomu, aby sme sa stretli s ľuďmi alebo aby sme mali dobrý program, je to modlárstvo. To, čo nás má zjednocovať, je osoba Ježiša Krista.

„Toto sú ustanovenia a právne predpisy, ktoré máte zachovávať a plniť v krajine, ktorú ti dal Hospodin, Boh tvojich otcov, aby si ju obsadil na celý čas vášho pozemského života. Úplne zničte všetky miesta, kde na vysokých vrchoch, kopcoch a pod každým zeleným stromom slúžili svojim bohom národy, ktoré si podmaníte. Ich oltáre zbúrajte, posvätné stĺpy rozmláťte, ašery spál'te, sochy ich bôžikov posekajte a ich mená odstráňte z toho miesta. Vy to však Hospodinovi, svojmu Bohu, robiť nesmiete!“ (Dt 12:1-4).

Za čias sudcov Boh trestal izraelský národ, pretože upadli do modlárstva. Prorok Eliáš potom zameral svoju zvesť proti modlárstvu. Dôvod, prečo sa Izrael dostal do babylonského zajatia, bolo modlárstvo. Posledná kniha v Starej zmluve je varovaním pred nebezpečenstvom modlárstva.

Nemali by sme si namýšľať, že sme dnes voči modlárstvu imúnni. Niekedy máme sklon si namýšľať, že sme takí osvietení, že by sme sa nedali zviať k uctievanu nejakej modly. Sme si takí istí? Hocičo, *hocičo*, čo sa stavia medzi nás a Boha, sa stáva modlou.

„Vy budete prichádzať na miesto, ktoré si Hospodin, váš Boh, vyvolí spomedzi všetkých vašich kmeňov, aby tam bolo Jeho meno, aby tam býval“ (Dt 12:5).

Nakoniec sa tým miestom stal Jeruzalem. Ale aj predtým mohli Izraeliti uctievať len na jednom mieste. Mali mať len jedno miesto, kde sa konali spaľované obete, prinášali desiatky a skladali prísahy. Desiatky z úrody, ktoré priniesli Hospodinovi, sa museli zjesť na tom jednom mieste.

„Keď sa ti zažiada, môžeš zabiť zviera a jesť mäso v ktoromkoľvek meste, podľa požehnania, ktoré ti dal Hospodin, tvoj Boh. Smie z neho jesť nečistý i čistý, ako sa jedáva gazela alebo jeleň. Len krv nejedzte, ale vylejte ju na zem ako vodu“ (Dt 12:15-16).

Bolo jedlo, ktoré jedli doma. To nebolo súčasťou ich bohoslužby, ale jedenie aj tohto mäsa bolo upravené zákonom. V 14. kapitole budeme vidieť rozsiahly zoznam čistých a nečistých zvierat. Človek nemusel byť obradne čistý, aby mohol doma jesť. Takisto mohol okrem zvierat, ktoré boli obetnými zvieratami, jesť divinu, pokiaľ išlo o čisté zviera. Podmienkou bolo, aby nejedli krv. Naopak, všetko, čo bolo obetované Hospodinovi, sa muselo zjesť pred Hospodinom, a to na mieste, ktoré Boh určil.

„No ak miesto, ktoré si Hospodin, tvoj Boh, vyvolí pre svoje meno, bude od teba ďaleko, môžeš podľa Môjho príkazu zo svojho dobytku alebo oviec, čo ti dal Hospodin, zabiť zviera a môžeš jesť vo svojich mestách, koľko sa ti žiada“ (Dt 12:21).

V knihe Levitikus 17 sa píše, že pokiaľ putovali na púšti, museli každé zabité zviera priniesť ku vchodu do svätostánku. Bolo to preto, aby sa predišlo obetovaniu besom. Samozrejme, keď sa usadili v Zaslúbennej krajine, situácia sa zmenila, pretože mnohí žili ďaleko od Jeruzalema.

„Keď Hospodin, tvoj Boh, vyhubí pred tebou národy, ktoré si ideš podmaniť a usadíš sa v ich krajine, po ich vyhubení si dávaj pozor, aby si sa nechtyl do osídla, ktoré po nich zostane. Nevyhľadávaj ich bohov a nehovor: „Ako tieto národy slúžili svojim bohom, tak to budem robiť i ja!“ Tak sa nesmieš správať voči Hospodinovi, svojmu Bohu, pretože všetko, čo oni robili pre svojich bohov, je ohavnosť, ktorú Hospodin nenávidí; oni totiž pre svojich bohov spaľujú v ohni aj svojich synov a dcéry“ (Dt 12:29-31).

Tieto národy boli modlárske. Pri uctievaní Baala, ako aj v iných pohanských náboženstvách, bolo bežnou praxou obetovanie detí. Boh jasne hovorí, že je to pre Neho ohavné. Izraelitom preto prikazuje, aby zničili tieto národy a nechtyli sa do ich osídla.

13. KAPITOLA

Výstraha pred falošnými prorokmi

Táto kapitola je veľmi dôležitá, pretože sa zaoberá falošnými prorokmi a falošnými bohmi. V 18. kapitole knihy Deuteronomium budeme vidieť skúšku, podľa ktorej možno identifikovať falošného proroka. Táto kapitola sa venuje otázke, čo urobiť s tým, kto by zvädzal Izraelitov od Boha k modloslužbe.

„Všetko, čo vám prikazujem, starostlivo dodržiavajte, nič k tomu nepridávajte ani z toho neuberajte“ (Dt 13:1).

Ak by nezachovávali tieto prikázania, Boh by s nimi jednal ako s ostatnými národmi.

„Ak medzi vami vystúpi prorok alebo niekto, kto máva a vykladá sny, a dá ti nejaké znamenie alebo vykoná zázrak, a keby sa znamenie alebo zázrak podľa predpovede aj splnili, no pritom by ti povedal: „Poďme za inými bohmi, ktorých si nepoznal, a slúžme im,“ slová takého proroka alebo vykladača snov nepočúvaj. To vás skúša Hospodin,

váš Boh, aby poznal, či milujete Hospodina, svojho Boha, celým srdcom a celou dušou“ (Dt 13:2-4).

Toto je relevantné aj dnes. Mnohí sa ma pýtajú, ako sa vysporiadať s tým, že niektorí falošní proroci robia zázraky. Nevieť to vysvetliť. V niektorých prípadoch azda existuje prirodzené vysvetlenie, ale ak ide o niečo nadprirodzené, Boh nás varuje, že aj falošní proroci také veci dokážu. To je dobré si zapamätať. Boh hovorí, že ak falošný prorok vykoná zázrak, nemáme mu veriť, ak popiera pravdu kresťanskej viery. To je dôležitý princíp, ktorý vyplýva z tohto textu.

„Nasledujte Hospodina, svojho Boha, bojte sa Ho, zachovávajúte Jeho príkazy, počúvajte Jeho hlas, slúžte Mu a pridržiavajte sa Ho! Ten prorok alebo vykladač snov musí zomrieť, pretože ťa navádzal na to, aby ste odpadli od Hospodina, svojho Boha, ktorý vás vyviedol z Egypta a vykúpil z domu otroctva. Chcel ťa zviest' z cesty, po ktorej ti kázal ísť Hospodin, tvoj Boh. Tým sa odstráni zlo spomedzi vás“ (Dt 13:5-6).

Každý falošný prorok, ktorý by sa pokúšal zviest' Izraelitov k modlárstvu, mal byť usmrtený ukameňovaním. Zdá sa vám to extrémne? Je to kruté? Taký falošný prorok je ako rakovina, ktorú treba odstrániť čo najskôr.

Boh vedel, aké hrozné by to bolo, keby sa falošní proroci rozmohli a zviadli by Izrael k modlárstvu. Dejiny svedčia o tom, že Izraeliti neposlúchli Boha a dopustili, aby sa to stalo. Ak by vás zaujímalo, aké zlé to v tej dobe bolo pre Boží ľud, prečítajte si príbeh o Achábovi a Izebel, ktorí uvrhli Boží ľud do modlárstva. To malo za následok Boží trest a severné kráľovstvo sa nakoniec dostalo do zajatia. Také vážne to bolo.